

AVSKYTINGSPLAN FOR SETESDAL-RYFYLKE 2015.

Innledning

Årets avskytingsplan har framkommet som et resultat av diskusjonene om bestandsstatus, mål og virkemidler. Målene i den nye bestandsplanen som gjelder fram til 2018 ligger selvfølgelig i bunnen, men det er også forsøkt å ta hensyn til de signaler som er kommet fra rettighetshavere og andre med interesser i villreinforvaltningen. Prosessen er gjennomført som et samarbeid mellom styret i SRV og Kurt Jerstad ved Jerstad Viltforvaltning. Det tradisjonelle figurgrunnlaget er også i år ajourført.

Bestandsstørrelse

På grunn av områdets størrelse og topografi er det svært vanskelig å få nøyaktige tall for bestandsstørrelsen i Setesdal-Ryfylke. Kalvetellingene i juni-juli hvor det telles antall dyr i fostringsflokker fotografert fra helikopter er derfor viktige for å vurdere bestandsutviklingen. Det ble i 2014 dokumentert et fødselsoverskudd på 192 dyr og hvert av de siste 12 årene er det registrert et betydelig fødselsoverskudd. Dette viser at bestanden har vært i vekst i hele denne perioden. Dersom vi beregner bestandsstørrelsen ut fra kalvetellingen i 2009 finner vi at årets bestand er drøyt 3400 dyr. Ved alle beregningene er det satt en naturlig dødelighet på 5% per år og det er lagt til grunn at 90 % av dyrene er funnet. Ut fra observasjoner av radiomerkede dyr er det ikke registrert utvandring eller innvandring av betydning. I avskytingsplanen er det derfor lagt til grunn at bestanden denne vinteren er ca 3400 dyr.

Ved utarbeiding av planer og fastsettelse av fellingsmål har det de siste årene blitt fremholdt fra enkelte hold at sørområdet er omtrent tomt for dyr. Ved kalvetellingen i 2013 ble det funnet 751 dyr i sør. Ved å legge til bukkeandelen som er kjent fra strukturtellingene i 2011 og beregne vinterbestand på vanlig måte har vi ut fra disse tellingene denne vinteren beregnet en bestand på nesten 1150 dyr i sørområdet. Minimum antall dyr i sørområdet denne vinteren er ca 1000 dyr.

Vi har nå mottatt tall fra NINA for kalveproduksjonen i sør og i nord langt bakover i tid. Figur 7 i beslutningsgrunnlaget viser at kalveproduksjonen i begge områdene har økt fra midt på 80-tallet. I nord har tallet det siste 10-året stabilisert seg i overkant av 40, mens det i sør har stabilisert seg rundt 50 kalver per 100 S/U. Dette tyder på at den betydelig tettere bestanden i nord påvirker beitegrunnlaget, og dermed kondisjonen, negativt.

I bestandsplanen er det et mål bestanden i nordområdet skal stabiliseres på ca 2000 dyr. Ut fra beregningene ovenfor er det nå ca 2250 i nordområdet. Vi har derfor vært for seine med å stoppe bestandsveksten i nord. En dobling av kvoten i nord i 2014 økte bare avskytingen med ca 50 %. Det betyr at vi må øke avskytingen betydelig i år for å redusere bestanden ned mot målsettingen.

Forutsetninger

Ved utarbeidelse av årets avskytingsplan for Setesdal Ryfylke er følgende hovedpunkter lagt til grunn:

- Det ble dokumentert 539 kalver ved kalvetellingen i 2014, mens den antatte produksjonen var ca 850 kalver. Avskytingen var 347 dyr. Kjent og antatt fødselsoverskudd i 2014 blir da hhv. 192 og ca 500 dyr.
- Bare de fem siste årene er det dokumentert et samlet fødselsoverskudd på ca 1200 dyr i villreinområdet.
- Det er lagt til grunn en økning i bestandsstørrelse fra 3100 dyr forrige vinter til 3400 dyr denne vinteren.
- Vi kan forvente en produksjon i 2015 på ca 900 kalver.
- For gradvis å øke vinterbestanden opp mot 3500 dyr settes fellingsmålet til 600 dyr.
- For å øke andel storbukk i bestanden oppover mot 25%, og dermed få mer dyr i randområdene, blir andelen frikort også i år redusert. **Antall** frikort økes imidlertid litt.
- Det er et mål å øke bestanden opp mot 1500 i sør og samtidig redusere den ned mot 2000 dyr i nord. Derfor må kortfordeling og minsteareal også i år være forskjellig i sør og nord.
- Bestanden på Setesdal Austhei er på minimum 2000 dyr og derfor vesentlig høyere enn bestandsmålet på 1500 dyr. Bestanden har trolig økt noe i 2014.

Avskytingsplanen

Ved jakta i 2014 ble det oppnådd 22% felling (11% i sør og 34% i nord), mens det i avskytingsplanen var lagt til grunn 31% felling. I mange år har fellingsprosenten blitt betydelig lavere enn det som er lagt til grunn i planen. Dermed har fellingene blitt betydelig lavere enn fellingsmålet. For å få et bedre samsvar mellom disse har vi i år valgt å redusere forventet felling til 23%. Fellingsmålet settes til 600 dyr. Dette er bare 100 dyr høyere enn i fjor, men siden vi har redusert forventet fellingsprosent til det nivå den har vært på de siste par årene tror vi at dette skal være et realistisk mål.

Siden vi nå har forskjellig mål for bestandsutvikling i nord og sør for Blåsjø må vi operere med to ulike minsteareal. I sør ønskes det en fortsatt bestandsvekst, men for å nærme oss bestandsmålet mer kontrollert ønsker vi å øke avskytingen noe. Minstearealet settes derfor til 4,0 km². I nord ønsker vi å redusere bestanden ned mot 2000 dyr. Den kvoteøkningen vi foretok i fjor var ikke nok til å redusere bestanden. For å oppnå en bestandsreduksjon halveres minstearealet i forhold til i fjor og settes til 1,25 km². Dette gir en samlet kvote i Setesdal Ryfylke på 2597 dyr. Det er fremdeles et mål å øke totalbestanden noe, men bestandsveksten må nå flates ut.

Det er nå en klar målsetting å øke andelen av storbukk i bestanden for å få mer dyr ut i randområdene. Vi må derfor felle en mindre andel, og helst et mindre antall voksne bukk. Andelen frikort reduseres både i sør og nord. Kortfordelingen i % fastsettes som følger:

	Frie dyr	Simle/ungdyr	Simle	Kalv
Nord	5	15	30	50
Sør	8	15	27	50

Dette medfører at man i sør får det samme antall frikort enn tidligere. I nord får man ett noe høyere **antall** frikort enn i fjor, selv om andelen reduseres.

Samjakt

Dersom fellingsprosenten blir som forutsatt vil den kvoten som er fastsatt medføre en bestandsvekst i sørområdet. Det vil imidlertid være en stor fordel dersom en betydelig andel

kort flyttes fra sør til nord. Resultatet fra jakta de siste årene viser at samjakt har bidradd til at andelen felte dyr i nord har økt i forhold til i sør. SRV har anslått at 150-200 kort fra lagets **medlemmer** i randområdene vil bli brukt på samjakt i år. Villreinlaget oppfordrer sterkt til at lagets medlemmer legger til rette for å flytte kort fra sør til nord.

Avskytingsplan for Setesdal - Ryfylke villreinområde 2015

Forutsetninger avskytingsplan 2015:

Fellingsmål:	500 dyr																					
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 25%; text-align: center;">Nord</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">Sør</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">Minsteareal:</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">1,25 km²</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">4,0 km²</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">Kortfordeling:</td> <td style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="border-top: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">F</td> <td style="text-align: center;">5 %</td> <td style="text-align: center;">8 %</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">S/U</td> <td style="text-align: center;">15 %</td> <td style="text-align: center;">15 %</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">S</td> <td style="text-align: center;">30 %</td> <td style="text-align: center;">27 %</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">K</td> <td style="text-align: center;">50 %</td> <td style="text-align: center;">50 %</td> </tr> </table>		Nord	Sør	Minsteareal:	1,25 km ²	4,0 km ²	Kortfordeling:			F	5 %	8 %	S/U	15 %	15 %	S	30 %	27 %	K	50 %	50 %
	Nord	Sør																				
Minsteareal:	1,25 km ²	4,0 km ²																				
Kortfordeling:																						
F	5 %	8 %																				
S/U	15 %	15 %																				
S	30 %	27 %																				
K	50 %	50 %																				
Forventet felling:	23 %																					

Lag	Areal km ²	Sum	Tildelte dyr S-R 2014				Forventet felt	
			F	S/U	S	K	Tot.	Bukk
Odda	159	127	6	19	38	64		
Suldal	802	641	32	96	193	321		
Vinje	227	181	9	27	54	91		
Bykle	688	550	28	83	165	275		
Sum Nord	1877	1499	75	225	450	751		
Bykle	105	26	2	4	7	13		
Valle	480	120	10	18	32	60		
Sirdal	746	186	15	28	50	93		
Forsand	305	76	6	11	21	38		
Hjelmeland	515	128	10	19	35	64		
Gjesdal	40	10	1	2	3	5		
Byglånd	544	135	11	20	37	68		
Åseral	394	98	8	15	27	49		
Kvinesdal	441	110	9	17	30	55		
Hægebostad	76	18	2	3	5	9		
Njardarheim	634	191	14	29	53	96		
Sum Sør	4279	1098	87	165	299	551		
Sum S-R	6156	2597	162	391	750	1302	597	48